

Współżycie seksualne w kulturze islamu

Sexual activity in islamic culture

Ewa Baszak

III Katedra i Klinika Ginekologii Akademii Medycznej w Lublinie

Streszczenie

Współżycie seksualne w kulturze islamu rządzi się szczególnymi prawami. Miłość, inicjację seksualną i antykoncepcję, jak również przyjęte i zakazane formy współżycia autorka opisała na podstawie piśmiennictwa i własnych obserwacji, zebranych podczas pracy w Arabii Saudyjskiej jako konsultant w dziedzinie położnictwa i ginekologii.

Słowa kluczowe: religia, zwyczaje, współżycie seksualne, islam

Abstract

Sexual relationship is regulated by specific rules in islam. The article focuses on love, sexual initiation, contraception, regular and forbidden forms of sexual activity.

Key words: religion, customs, sexual activity, islam

Religia jest najważniejszym czynnikiem kreującym postawy wobec ciała, seksualności, relacji partnerskich oraz systemu wartości seksualnych [1].

Islam jest religią o pozytywnym nastawieniu do seksualności. Kultura islamu stworzyła bogatą sztukę erotyczną, model higieny seksualnej i pojęcie raju erotycznego. W islamie istnieją różne modele i koncepcje miłości, charakteryzuje go śmiałe wypowiedzianie się o jej fizycznych i seksualnych cechach oraz zrozumienie dla pożądania, wzajemnej atrakcyjności, zazdrości czy zaspokojenia seksualnego [1]. Bardzo duże znaczenie ma również właściwe zaspokojenie popędu płciowego człowieka, ponieważ potrzeby seksualne są jednym z najsilniejszych motywów ludzkiego działania [2]. Jednak trzeba też pamiętać, że normy religii muzułmańskiej dotyczące współżycia seksualnego są niezwykle rygorystyczne. Jest ono obwarowane wieloma zasadami i dozwolone wyłącznie w małżeństwie. W islamie małżeństwo jest obowiązkiem (*tadżib*), pod warunkiem, że mężczyzna jest w stanie utrzymać rodzinę. Obowiązek ten ma pierw-

szeństwo nawet przed pielgrzymką do Mekki (*hadż*) oraz przed wyprawą na świętą wojnę (*dżihad*) [3]. Cudzołóstwo do dziś w niektórych krajach muzułmańskich karze się ukamienowaniem. Celibat w islamie został zakazany. Prorok Mahomet powiedział, że nie ma stanu zakonnego [2].

W latach 2001–2002 autorka pracowała jako ginekolog w Rijadzie w Arabii Saudyjskiej. Jest to kraj znany ze ścisłego przestrzegania surowych norm prawnych i obyczajowych islamu. Jako lekarz mający do czynienia z intymną stroną życia musiała się nauczyć specyficznych zasad rządzących życiem seksualnym i przekonała się, że sfera ta jest dla muzułmanów osią życia małżeńskiego, rodzinnego i społecznego.

Miłość

W epoce Omajjadów (661–750 r.n.e.) powstały pierwsze samodzielne liryczne utwory miłosne. W tym samym czasie w Medynie zrodził się nurt miłości zwanej miłością uzryjską, której najbardziej znanym przedstawicielem był żyjący w VII wieku poeta Dżamil. Cierpiał on z powodu nieszczęśliwej miłości. Miłość uzryjska jest niespełniona — ukochana jest oddawana innemu mężczyźnie, a zakochani umierają z rozpaczy [1].

Adres do korespondencji:

Ewa Baszak
ul. Organowa 9/12
20–882 Lublin

Nadesłano: 28.06.2003 Przyjęto do druku: 30.07.2003

Najbardziej znanym przykładem arabskiej literatury miłosnej jest *Księga tysiąca i jednej nocy* (w Europie pierwszy przekład pochodzący z końca XVIII w. funkcjonował jako *Arabskie noce*), w ustnej tradycji znana już od X wieku. Narratorką wszystkich opowieści jest Szeherazada, która dzięki historiom opowiedzianym przez całą noc i przerywanym nad ranem w kulminacyjnym momencie unika śmierci z ręki króla Szahrijara. Jej poprzedniczki, młode dziewice, zabijano przed świtem w akcie zemsty władcy za zdradę jego żony [4].

W kulturze islamu miłość jest znacznie bardziej prozaiczna. Przede wszystkim o wyborze partnera nie decyduje uczucie. Wybór ten jest podyktowany względami rodzinnymi, finansowymi lub społecznymi, a małżeństwa kojarzy rodzina. Mimo braku akceptacji związków między osobami blisko spokrewnionymi, w Koranie (*stały muharramat*) [2] często wspomina się o małżeństwach między kuzynami pierwszego stopnia (rodzeństwo cioteczne). Rodzina kobiety ustala opłatę (*as-sadak*), którą ma wnieść przyszły mąż, co zawęża grono starających się o rękę. Wiano pozostaje własnością kobiety na wypadek rozwodu i przechowuje je jej rodzina [2]. Miłość natomiast ma zaistnieć po ślubie. Ponieważ szczególnie kobiety zdają sobie z tego sprawę, starają się pokochać swojego męża i robią wszystko, aby on nie przestał się nimi interesować. Wyjątkowo silna motywacja skutkuje niejednokrotnie piękną relacją małżeńską, nawet jeśli na początku nic na to nie wskazywało.

Inicjacja seksualna

W kulturze muzułmańskiej ogromne, symboliczne znaczenie przypisuje się błonie dziewiczej [2], której brak uniemożliwia małżeństwo, jeśli tego faktu nie zatajono lub nie rozpoznano. Błona dziewicza stwarza problemy nie tylko w życiu osobistym kobiet, ale także w praktyce ginekologicznej. Zabieg jej odtwarzania jest zabroniony i surowo karany. Nierzadko zdarza się, że matka przyprowadza córkę w tym celu, opowiadając o urazie sromu, który rzekomo się zdarzył. Poza tym dziewic z zasady nie bada się ginekologicznie, nawet przez odbyt. Zawsze bowiem można być posądzonym o naruszenie błony dziewiczej. Ginekologia dziecięca nie istnieje.

Ponieważ według zasad religii muzułmańskiej kobieta i mężczyzna nie mają możliwości poznać się przed ślubem, noc poślubna jest intymnym spotkaniem dwojga obcych sobie ludzi. Oboje zazwyczaj są spięci i zdenerwowani, odkrywają swoją nagość, co, jak się wydaje, jest trudniejsze dla kobiety. Czuje się ona oceniana i boi się rozczarować mężczyznę, z któ-

rym ma spędzić życie. Ponadto mężczyzna, jego ciało i reakcje seksualne są dla niej nieznanym zjawiskiem. Mężczyzna często również jest bardzo spięty, chcąc się pokazać z jak najlepszej strony i stanąć na wysokości zadania. Kobiety boją się zaślubin i inicjacji seksualnej. Na początku współżycia nie ma okresu bliskości, rozbudzania, poznawania reakcji własnych i partnera. Małżeństwo ma być skonsumowane jak najszybciej. Kobieta najczęściej nie ma żadnych doświadczeń seksualnych, a źródłem jej wiedzy na ten temat są relacje kobiet z rodziny lub zaprzyjaźnionych mężatek. Znaczącą grupę pacjentek ginekologicznych stanowiły kobiety będące kilka miesięcy po ślubie. Występowały u nich zaburzenia miesiączkowania (nierazko z powodu czynnościowych torbieli jajnika), skarżyły się na bóle brzucha, okolicy krzyżowej, ogólne osłabienie, bezsenność i dyspareunię. Z niespotykaną w polskiej praktyce częstością kobiety zgłaszały się w celu chirurgicznego usunięcia przeszkody w postaci błony dziewiczej. Małżeństwo pozostawało nieskonsumowane. Na każdy zabieg chirurgiczny u kobiety zamężnej mąż musi wyrazić pisemną zgodę, jednak w tych wypadkach zabieg wykonywano na jego wyraźne życzenie. Wszystkie kobiety z tego typu problemami były bardzo przestraszone i mimo łagodnej perswazji nie pozwalały lekarzowi przeprowadzić badania, czasem nie zgadzając się nawet na dotknięcie sromu, bez znieczulenia ogólnego.

Stosunek seksualny

Niektórzy uczeni muzułmańscy twierdzili, że podczas współżycia seksualnego małżonkowie nie powinni być nadzy, zgodnie ze słowami proroka Mahometa: „jeśli ktoś spośród was kontaktuje się seksualnie ze swoją żoną, to niech oni nie rozbierają się jak wielbłądy”. Ponieważ jednak istnieją opisy kąpieli proroka z jego żoną Aiszą, podczas której oboje byli nadzy, większość autorytetów religijnych dopuszcza wspólną nagość [2].

Pocałunek ma być „posłańcem” aktu seksualnego. Kiedy podczas zbliżenia mężczyzna jest bliski szczytowania, powinien „poczekać” na swoją żonę. Szczególnie korzystne jest odbywanie stosunków w nocy z czwartku na piątek oraz w piątek (dzień święty dla muzułmanów). Zaleca się, aby przed rozpoczęciem współżycia przeczytać werset Koranu zatytułowany *Szczerłość wiary* [3] oraz wypowiedzieć słowa: „Allah jest wielki” i „Nie ma Boga prócz Allacha”. Wskazane jest także powtarzanie słów: „W imię Allacha najwyższego i największego. Allachu spraw, aby było to wierne pokolenie, jeśli mi to wpisalesz” oraz:

„Allachu, oddal ode mnie szatana i oddal szatana od tych, którymi nas obdarzyłeś”. Mają one zabezpieczyć dziecko, które może być poczęte, przed wpływami szatana. Mężczyzna po spełnieniu aktu seksualnego powinien wypowiedzieć werset z Koranu: „Chwała Allahowi, który stworzył człowieka z wody i uczynił dla niego związku krwi i małżeństwa” [5] oraz odwrócić się w kierunku przeciwnym do Mekki [2], co w praktyce raczej trudno sobie wyobrazić.

Islam zachęca małżonków do kontaktów seksualnych. Z jednej strony, jest to powinność w stosunku do współmałżonka („kontakt seksualny każdego z was ze swoją żoną jest jak jałmużna”), z drugiej zaś, jest to czyn nagradzany przez Allacha („gdyby cudzołożył zostanie ukarany, czyniąc to legalnie, zostanie wynagrodzony”) [2]. Nie dziwią zatem rozważania autorytetów religijnych, czy dla muzułmanina współzycie seksualne jest bardziej przyjemnością, czy obowiązkiem.

W religii muzułmańskiej kobiety dbają o zadowolenie mężczyzny z kontaktów seksualnych. Jeśli pojawiały się trudności, na przykład spadek zainteresowania współzyciem, kobieta zgłaszała się do lekarza z prośbą o wykonanie zabiegu plastyki krocza i pochwy. Odbywało się to oczywiście za zgodą męża, a często na jego wyraźne życzenie. Zabiegi przeprowadzano przeważnie w znieczuleniu miejscowym, ambulatoryjnie, a stopień zwężenia przedsionka pochwy znacznie wykraczał poza fizjologię. W czasie porodu naturalnego często wykonuje się elektywne nacięcie krocza, a później jego plastykę.

Muzułmanki golą dokładnie całe owłosienie łonowe. Prawdopodobnie jest to raczej obyczaj, nie zaś norma religijna.

Zakazane formy współzycia seksualnego

Stosunek seksualny jest przyczyną czasowej nieczystości. Jeśli doszło do penetracji, nie ma znaczenia, czy nastąpił wytrysk. Przystąpienie do modlitwy wymaga rytuału oczyszczenia, a należy pamiętać, że muzułmanin modli się 5 razy dziennie. Sam kontakt narządów płciowych nie powoduje nieczystości [3].

Istnieją okoliczności, w których stosunek płciowy jest zakazany także w małżeństwie. Ma to miejsce podczas miesiączki. Koran zaleca: „trzymajcie się z dala od kobiet podczas okresu miesięcznego i nie zbliżajcie się do nich, dopóki się nie oczyszczą” [5]. W czasie miesiączki dozwolone są kontakty seksualne, jednak pod warunkiem, że nie dotyka się miejsc intymnych, mających kontakt z krwią, która jest powodem nieczystości. Współzycie seksualne jest zakazane także do 40 dni po porodzie [3].

W religii muzułmańskiej zabronione są stosunki analne; według słów proroka: „przeklęty ten, kto uprawia kontakty doodbytnicze” [2]. Związki homoseksualne są niedopuszczalne, choć całowanie się przez mężczyzn jest normą w kontaktach towarzyskich. Nierzadko widuje się spacerujących mężczyzn, trzymających się za ręce. Nie są to jednak zachowania homoseksualne, lecz ogólnie przyjęty przejaw zażyłości. Niedozwolone jest natomiast całowanie się małżonków w miejscach publicznych.

Planowanie rodziny

Islam bardzo zachęca do powiększania rodziny, chociaż dopuszcza jej planowanie w celu określenia przerw między kolejnymi ciążami. Zabronione jest ograniczanie liczby dzieci bez wyraźnej przyczyny. Prorok Mahomet akceptował metodę stosunku przerywanego (*al-azl*) [2]. Do uzasadnionych powodów stosowania metod antykoncepcyjnych należą według Abu Hamid Al-Ghazali: obawa o zdrowie matki, ochrona zdrowia i odpowiednie wychowanie dzieci, krótki okres karmienia piersią, który według Koranu ma wynosić 2 lata oraz obawa mężczyzny, że nie zdoła utrzymać rodziny, czyli lęk przed ubóstwem, a także chęć zachowania atrakcyjności przez kobietę, jeśli boi się, że mąż może się z nią rozwieść [2]. Planowanie rodziny powszechnie uznawane przez społeczeństwo oraz kierowane przez rząd na podstawie zalecenia proroka jest możliwe wówczas, gdy przynosi muzułmanom korzyści społeczne, ekonomiczne i polityczne. Dopuszcza się wszystkie metody planowania rodziny, jeśli nie zagrażają kobiecie i mężczyźnie oraz nie powodują trwałej niepłodności. Zazwyczaj odpowiedzialność za planowanie rodziny spoczywa na kobiecie. Prezerwatywy nie cieszą się uznaniem. Zarówno tabletki antykoncepcyjne, jak i wkładki domaciczne są chętnie stosowane, choć na Środkowym Wschodzie nie ma tabletek antykoncepcyjnych zawierających 20 μg EE, ponieważ częściej powodują plamienia, szczególnie na początku przyjmowania. Kobieta mająca krwawienie z pochwy nie może się modlić ani współżyć płciowo, postrzega się to zatem jako poważny objaw uboczny.

Przerywanie ciąży jest zabronione, wyjątek stanowi zagrożenie życia matki. Gwałt nie jest wskazaniem do aborcji. Prorok powiedział o początkach życia: „najpierw zbiera się w łonie matki przez czterdzieści dni jako kropla nasienia, następnie przez czterdzieści dni jako kropla krwi zakrzepłej, przez kolejne czterdzieści dni jako załzązek ciała, a potem tchnięta jest dusza” [1]. Jeśli nie ma innej możliwości i życie matki

jest zagrożone, ciężę można przerwać przed upływem 120 dni jej trwania.

W świecie islamu ogromne znaczenie przypisuje się współżyciu seksualnemu w małżeństwie. Ma ono swój wymiar społeczny, pozwala bowiem skutecznie opierać się pokusom, tym samym chroniąc przed cudzołóstwem i potępieniem. Usatysfakcjonowany mężczyzna będzie z większym zapałem i zaangażowaniem spełniał swoje role rodzinne, religijne i społeczne.

Wyznawcy islamu zamieszkują 1/5 część globu. W 50 krajach na świecie ludność muzułmańska stanowi ponad połowę populacji ogólnej i w skali globalnej wpływ kultury islamu jest wszechobecny [6].

Przedstawione zasady dotyczące intymnej strony życia mogą dziwić „niewiernych”. Doktryna islamu

precyzyjnie reguluje wszelkie dziedziny aktywności człowieka i w przeciwieństwie na przykład do chrześcijaństwa nie dopuszcza wolnej woli i własnych wyborów. Warto zatem poznać zwyczaje rządzące tą kulturą, w której normy religijne są prawem.

Piśmiennictwo

1. Lew-Starowicz Z. Słownik encyklopedyczny: Miłość i Seks. Wydawnictwo Europa, Wrocław 1999.
2. <http://www.muzulmanka.pl>: Abu-Rub H., Zabża B.
3. <http://www.arabia.pl>: Mukarkar M. Zakazy alimentacyjne w islamie.
4. Cisaak A., Żbik M. Słownik encyklopedyczny — Literatura powszechna. Wydawnictwo Europa, Wrocław 1999.
5. Koran. Tłumaczenie według Józefa Bielawskiego. PIW, Warszawa 1986.
6. <http://www.islamonline.net>